Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St, Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 147. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 6-го СЕРПНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 6, 1982 No. 147. VOL. LXXXIX.

ВІДБУЛАСЯ 35 ТА КОНВЕНЦІЯ ПРАВОСЛАВНОЇ ЛІҐИ

Аллентавн, Па. — Українська Православна Ліґа в ЗСА відбула свою 35-ту річну Конвенцію від четверга до неділі, 15-18-го липня ц.р., яка проходила тут, в Аллентавн Гілтон готелі, а господарями її були Старший і молодший відділи УПЛ при церкві Успіння Пресвятої Богородиці в Нортгемптоні, Па.

Предсідником Конвенції був д-р Степан Сивулич з Бетлегему, і Па. Діловими сесіями проводила голова Ліґи д-р Гейл Волощак з Рочестеру, Мінн. Моттом цьогорічної Конвенції було: „Світло Христа освічує всіх". На Конвенції промовляли: Митрополит Української Православної Церкви в ЗСА Блаженніший Владика Мстислав, архиєпископи Марко і Константин. Архиєпископ Константин є теж духовним опікуном Ліґи.

Програма Конвенції включала діяльність, що наголошувала напрямні та цілі УПЛ: сприяння релігійній, культурній та суспільній діяльності членів Української Православної Церкви в ЗСА. Делеґати й гості взяли участь у Архиєрейській Службі Божій у четвер вранці перед початком Конвенції. Архиєпископові Константинові співслужили протоієреї: Василь Дяків із Линдори, Па.; Павло Гринишин із Вилмінґтону, Дел.; Іван Щерба з Геммонду, Інд.; та отці: Іван Наконечний із Мейплвуду, Н. Дж.; Максим Ганчер із Еймбриджу, Па.; Сергій Головко з Палос Парку, Ілл.; Яків Нортон із МекКіс Ракс, Па., Мирон Орійон із Вункасету, Р. Ай.; і Іван Панасюк із Нортгемптону, Па.

Товарисько - розвагова програма під час Конвенції включала: „Привітальний вечір", святкову ювілейну вечірку із забавою, концерт, танцювальні пописи та традиційний бенкет із балем.

В додатку до згаданих отців теж і інші священики брали участь як делеґати, гості або представники відділів УПЛ чи різних прицерковних організацій. Між ними були: протопресвітер Богдан Желехівський з Трентону, Н. Дж., репрезентуючи Консисторію УПЦ в ЗСА; о. Михайло Ярош із Ковтсвіл, Па., декан Філядельфійського деканату; о. Тарас Чубенко з Картерету Н. Дж., і о. Олекса Лімонченко з Філядельфії, Па.

Українську православну молодь з Канади репрезентувала Маруся Крищук із Едмонтону, голова Союзу Української Молоді Канади (СУМК) при Українській Православній Церкві в Канаді.

Головним завданням Конвенції було полагодити біжучі справи, обговорити діяльність, зробити огляд і підсумки праці й осягів різних комісій і комітетів та вислухати звіти членів Управи за пройдений рік, як також зформулювати рекомендації для виконання Головній Управі на наступний рік. Щодня відбувалися ділові сесії, а під час кінцевої сесії вибрано нову Управу.

Головою Ліґи перевибрано д-р Ґ. Волощак. До Управи увійшли: перший заступник - протоієрей В. Дяків; другий заступник - Еміль Скосипек із Геммонду, Інд.; протоколярний секретар - Дженет Кос з Філядельфії; кореспонденційний секретар - Лин Кончак із Пітсбурґу, Па.; скарбник - Аліса Сивулич із Бетлегему Па.; до Контрольної комісії увійшли: Варвара Патронік із Геммонду, Інд.; Лин Шафранська з Мейплвуду, Н. Дж.; і Світлана Кот із Савтфілду, Миш. Духовним опікуном Ліґи далі є архиєпископ Константин. Отці І. Наконечний і М. Орійон стали духовними опікунами молодших відділів.

Голова Ліґи д-р Ґ. Волощак поновно призначила Л. Шафранську на редактора „Бюлетеня УПЛ", Л. Самп на голову комітету українських справ і Йосифа Колярчика на референта преси й інформації. В міру потреби будуть зроблені й проголошені інші призначення.

Члени молодших відділів мали свої окремі ділові наради, обговорюючи теми у сфері зацікавлень вікової групи 13 - 18 років. До Головної Управи Молодшої Ліґи вибрано: голова - Наталія Суфлер з Філядельфії; заступник - Марко Скосипек із Геммонду; секретар - Степанія Унґер із Нортгемптону; фінансовий секретар - Венді Тод із Геммонду; скарбник - Іванна Шафранська з Мейплвуду.

Під час Конвенції вручено кілька нагород і відзначень окремим особам і відділам за визначну працю для Української Православної Церкви і Української Православної Ліґи. Цього року були такі нагороди: „Православний року" - першу нагороду отримала Юлія Садович із Джансон

(Продовження на стор. 3)

У Свиднику знов відбувся Український фестиваль

Свидник, Чехословаччина. — Як і минулими роками так і цього відбувся при кінці черня у Свиднику Український музичний фолкльорний фестиваль, 28-ий з черги. У фестивалі взяли участь професійний ансамбль пісні і танку „Дукля" з Пряшева, учительський хор із Свидника та ряд українських самодіяльних гуртків. У фестивалі брали також участь словацький фолкльорний гурток і мадярська група з Чехо-Словаччини.

В обидва дні фестивалю програма проходила під певними гаслами пропаґандивного характеру. І так першого дня програма проходила під гаслом: „За мир та щасливе життя", а другого „Вінок дружби" і „Квіти батьківщини". Була також церемонія складання вінків перед пам'ятниками поляглих воїнів чехо-словацької і совєтської армії.

В суботу увечері переведено розвагову частину для молоді під моттом: „Мелодії Карпат". Ціла програма проходила українською мовою, як також усі партійні привіти були відчитані в українській мові. Програмки фестивалю були надруковані в українській і словацькій мовах. Поодинокі точки фестивалю переводили або в льокальних лемківських діялектах або, як у випадку виступу інших ансамблів, у словацькій і мадярській мовах. Також у словацькій мові промовляв міністер культури.

Хоча кожного року на Український фестиваль у Свиднику організатори запрошують одну із мистецьких груп з України і тим разом надіялися на приїзд такої групи із Закарпаття, совєтський уряд прислав до Свиднику мистецьку групу з Бурятії у Сибірі, яка виконувала більшість своїх точок у російській мові та співала пісні на славу Росії.

Як офіційного представника УССР делеґовано до Свидника молоду жінку Анну Гр. Антоненко, яка навіть не мала писемного привіту для організаторів фестивалю. Це доказує повний брак зацікавлення Української ССР тим фестивалем.

Український музичний фолкльорний фестиваль має однак для місцевого населення, а особливо для молоді, велике значіння помимо своїх конечних пропаґандивних точок. У тому часі у цілому Свиднику лунають із голосників українські пісні, по дорогах вивішені на довгих лентах виписані стрічки українських пісень, а частину програми передається телевізійною сіткою по цілій Чехо-Словаччині.

Пропонують створити нову профспілку в Польщі

Варшава, Польща. — Пресове аґентство Ройтерс інформує, що лідери Польської Об'єднаної Робітничої (комуністичної) Партії носяться з думкою створити нову профспілку, яка зайняла б місце майже зліквідованої при допомозі терору і арештів існуючої досі вільної профспілки „Солідарність".

У цій справі партійна газета „Трибуна Люду" опублікувала довший коментар Єжи Крашевского, у якому він піддає думку, що на місце „Солідарности" треба негайно покликати до життя нову „соціялістичну профспілку", яка перейняла б функції дотеперішньої.

Очевидно, коментатор уважає, що лідери „Солідарности" дуже помиляються, якщо вони вважали, що за допомогою робітничої профспілки їм вдасться зорганізувати спротив проти уряду, мріючи при тому про зміну соціялістичної системи в Польщі взагалі. Ці заходи дотеперішніх керівників Крашевскі вважає „нездійснимою мрією" і „ворожою тактикою" спрямованою на підірвання престижу соціялістичного ладу у Польщі. У висновку він пропонує закінчити остаточно справу із „Солідарністю" і приступити до створення нової профспілки, бо на його думку теперішні керівники ПОРП ніколи не погодяться на віднову „Солідарности", яку вони вважають майже підпільною і антикомуністичною організацією із прихованими цілями.

„Останні виступи проти уряду і системи та заклики покінчити з червоними вказують, що опозиція нічого не навчилася з дотеперішньої історії", — каже у кінцевих рядках свого коментаря Є.Крашевскі.

Політичні коментатори твердять, що стаття згаданого автора не є припадковою. Він радше віддзеркалює офіційне становище теперішнього керівництва на чолі з Войцєхом Ярузельскім.

Можуть обмежити програму соціяльного забезпечення

Вашінґтон. — Директор державного бюджету Дейвид А. Стокмен заявив, що треба буде поробити поважні заощадження в існуючих державних програмах, якщо має прийти до економічної поправи на довшу мету.

Стокмен сказав сенатській бюджетовій комісії, що треба буде дуже обмежити видатки, щоб уменшити дефіцит. Щоб це перевести в життя, треба буде обмежити програми державної допомоги потребуючим. Хоч Стокмен не специфікував яка це допомога, то аналітики здогадуються, що він мав на увазі соціяльне забезпечення.

Уряд Роналда Реґена саме чекає тепер на звіт із праці спеціяльної комісії, що прослідкує цілу програму соціяльного забезпечення і поінформовані чинники сподіваються що ця комісія запропонує зниження у виплатах соціяльного забезпечення.

Заява Стокмена перед Сенатом викликала гарячу дискусію тим більше, що він порушив не лише зниження видатків, але також признав, що дефіцит буде більший, як плянувалося і що бюджет на оборонні цілі мусить бути вищий та може дійти до 17 більйонів у 1984 році.

У дискусії сенатори закидали представникові Уряду, що він не дотримується своїх обіцянок. Обороняючи своє становище, Стокмен пояснював, що всі звіти вказують на те, як непропорційно ростуть видатки на соціяльне забезпечення і тому саме в тій ділянці треба поробити драстичні обмеження.

Київська опера виступала в Німеччині

Вісбаден, Західня Німеччина. — Щорічно у Західній Німеччині тут у столиці Гесії відбуваються міжнародні фестивалі опери і театру, про які широко розписується західньонімецька преса, а квитки на щоденні вистави, які тривають впродовж місяця заздалегідь випродані.

Того року вперше у тому фестивалі взяла участь київська опера, поруч із театральними групами таких країн як Австрія, Італія, Франція, Фінляндія і Швайцарія. Як повідомила преса, київська група репрезентувала СССР, але все ж це був перший виступ оперного театру з Києва, бо попередніми роками у Вісбадені були оперні ансамблі з Москви і Ленінграду. Киявляни поставили чотири опери в тому одну клясичну Доніцетті — „Лючія ді Лямермур" в італійській мові, дві в російській а це Д.Шостаковича „Катерина Ісмаілова" і Мусорґського „Хованщина" в обробці Римского-Корсакова і одну українську, Миколи Лисенка „Тарас Бульба" в музичній обробці Л. Ревуцького.

Німецькі рецензенти таких великих щоденників як „Франкфуртер Альгемайне", Франкфуртер Ноє Прессе", як і місцевого „Вісбаденер Кур'єр" помістили рецензії своїх мистецьких критиків на виступи київського оперного театру. На загал оцінки були прихильні, хоча підкреслюють реалістичний спрощуючий стиль інсценізації. Захоплюються масовими сценами, костюмами і кольоритом, зокрема коли йдеться про „Тараса Бульбу". На жаль у рецензіях і дописах про гостинні виступи київської опери вражає непоінформованість рецензентів щодо відокремлення російського від українського.

Все ж рецензент із „Франкфуртер Ноє Прессе" пише про Лисенка, як „творця українського музичного стилю" а про оперу, що „вражає змістовною композицією та черпає свої сили з фолкльору".

З'ЇЗД ШЛЯЙСҐАЙМЦІВ

Союзівка, Н. Й. — В суботу і неділю, 30-го і 31-го жовтня ц.р., тут на Оселі УНС Союзівці відбудеться з'їзд і товариська зустріч колишніх студентів української гімназії і мешканців табору Шляйсгайм біля Мюнхену. Ближчі інформації можна отримати в секретаря ініціятивного комітету А.Кобрина, телефонуючи на число: (212) 356-8514.

РОЗКРИВАЮТЬ ЗВІРСТВА СОВЄТСЬКИХ ВОЯКІВ В АФҐАНІСТАНІ

Стокгольм, Швеція. — Шведській дипломат, який недавно повернувся з Афганістану, Карль Шонмаєр, зустрівшись з журналістами, розказав про звірства совєтських вояків і вояків маріонеткового комуністичного уряду диктатора Бабрака Кармаля проти афганського народу.

Недавно численні пресові аґенства і акредитовані в Кабулі, столиці Афганістану, закордонні дипломати повідомляли про великі бої совєтських військ з повстанцями Руху для визволення Афганістану в долині Льогар, на південь від Кабулю. Шонмаєр, зібравши масу матеріялу про ці й інші бої, подав кореспондентам подробиці цих військових операцій. Він, як речник Об'єднаних Націй для справ розвитку країн Третього світу і голова відділу міжнародної помочі в міністерстві закордонних справ Швеції, кількома наворотами побував в Афганістані і тому зумів добре запізнатися з існуючою там ситуацією.

Згідно з інформаціями Шонмаєра, совєтські війська не тільки ведуть боротьбу з повстанцями, але вони нищать усе до пня. Наприклад, у долині Льогар вони спалили до тла шість сіл, розстріляли усіх 2,000 мешканців. Наступ на повстанців розпочався сильним бомбардуванням з повітрям, після чого на скупчення почали наступати совєтські танки і афганські військові та поліційні частини. Після них другою лавою йшли совєтські танки, щоб таким способом загородити відворот афганців. Афганці, які попали між дві совєтські лінії, не мали іншої можливости тільки боротися. Шонмаєр думає, що совєтське командування стосує в Афганістані тактику Другої світової війни. Зайнявши, після довшого бою раніше окуповані повстанцями місцевості, військовики Кармаля і їхні совєтські „друзі" вирізали всіх мирних мешканців, не минаючи і дітей та старших осіб, а потім, пограбувавши їхнє майно і знивщивши житла та зрошуючі інсталяції, щоб вже ніколи нічого не росло у тій долині. Очевидно, режим кармаля строго цензурує пресу й всі інші засоби масової інформації, так, що жадних повідомлень про цю чергову масакру червоних не було. Про випадок знали тільки очевидці, яких також не було багато, - заявив шведський дипломат.

В Америці

ПОНАД 200 МОЛОДИХ АМЕРИКАНЦІВ, БАГАТО з яких жидівського походження, виїхали у середу, 4-го серпня ц.р., до Ізраїля, відгукнувшись на заклик ізраїльського уряду, щоб там працювати у так званих кібуцах, фабриках, шпиталях та інших підприємствах, заступаючи там тих молодих осіб, які були покликані до армії і тепер перебувають в Ливані. Справу добровольців координує від імені ізраїльського уряду капітан Меїр Індок, який заявив кореспондентам, що серед першої групи, віком від 17 до 63 роки, знаходяться лікарі, дентисти, механіки, шофери, медсестри, студенти та інші. Відповідаючи на запитання чи тим особам щонебудь загрожує в Ізраїлі, Індок відповів, що правдоподібно не більше, як на нюйорському „давтавні".

В НЮ ЙОРКУ ВІДКРИЛИ ДЛЯ ПУБЛІКИ літаконосець із Другої світової війни „Інтрепід". Цей 900-футовий корабель оглядатимуть нюйоркчани, зокрема ті, що пам'ятають цей літаконосець із його славного минулого. Корабель стояв довгими роками в забутті.

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА Р.РЕҐЕНА ВІДМОВИВСЯ покищо зайняти становище до пропозиції Конґресу змінити умовини праці для малолітніх. Ідеться про години праці та її характер. Пропонують, щоб 14 і 15-літні могли працювати до години дев'ятої вечора в шкільні дні, а в інші до десятої, як також дозволити їм працювати в часі шкільного навчання чотири години денно і 24 години тижнево.

ВИСОКІ ШКОЛИ В ЗСА ДОКАЗУЮТЬ, що вписи на університети є найнижчі, що їх вони мали в останніх роках. Адміністрації університетів є готові до кожної можливої помочі, щоб лише притягнути більше студентів. У зв'язку з тим заохочуть старших, які хотіли б продовжувати студії, зробити це саме тепер.

ЗВЕРТАЮТЬ УВАГУ, ЩО ТІЛЬКИ МАЛЕНЬКА різниця у температурі охолодження може мати великий вплив на рахунок за електрику. Конкретно, коли втримувати температуру в кімнаті на рівні 75 ступенів, це коштує на 28 відсотків більше, як коли мати її на 78 ступенів.

ХОЛОДНА І ВОЛОГА ВЕСНА НА СХІДНЬОМУ побережжі ЗСА допомогла в тому році врятувати багато лісів від знищення від „циганських нетлів". Це була третя весна, в якій пошесть „циганських нетлів" навістила східнє побережжя, а на підставі свідчень знавців дерева не витримують трирічного знищення нетлями. Мокра і холодна весна врятувала тисячі акрів лісів, бо гусениці нетлів, не маючи поживи, перенеслися в південні околиці.

БАТЬКИ МАЛОГО КИТАЙЦЯ, ЯКИЙ ЗГИНУВ враз із фільмовим актором Вик Морров в Каліфорнії під час накручування фільму, заскаржили фільмове підприємство і поодинокі особи відповідальні за фільм на 200 мільйонів долярів. Вже минуло тижня фільмова фірма Брати Ворнер, що накручувала фільм, і троє відповідальних за накручування фільму осіб були покарані сумою 5,000 долярів за використовування дітей для небезпечної праці і за те, що ті діти працювали у нічних годинах.

ПІСЛЯ ПІВТОРА РОКУ ЙОГО УРЯДУВАННЯ, президент Роналд Реґен дістав у опиті Ґаллупа лише дуже пересічну оцінку. На десять питань, що їх подано людям відносно правління Реґена, лише три мали позитивну відповідь. В усіх інших питання в опиті, який охоплював 1,504 осіб, були відповіді неґативні. Найвищу оцінку отримала міжнародна політика Реґена, яку прихильно оцінює аж 54 відсотки опитуваних.

У СТЕЙТІ НЮ ДЖЕРЗІ ЗМІНИЛИ того року систему перевірки автомобілів. Щоб запобігти довговому чеканню власникам авт заряджено, що до кінця 1982 року мають перейти стейтову інспекцію ті власники, плитка яких кінчається паристим числом, або на зеро. Усі власники автомобілів, плитки яких кінчаються непаристими числами, або мають тільки літери, а не числа, мають дати свої авта до інспекції на початку 1983 року. Ця нова система показалася вже у перших днях дуже успішною.

ЄГИПЕТ, ОДИНОКА АРАБСЬКА ДЕРЖАВА, яка втримує дипломатичні зв'язки з Ізраїлем, висловила своє незадоволення систематичним бомбардуванням Бейруту, я якому найбільше терпить цивільне населення. Раніше президент Єгипту Госні Мубарак засудив ізраїльську інвазію в Ливані і висловився в користь Палестинської Визвольної Організації і права палестинців на самовизначення і окрему територію. Він навіть готовий був прийняти 3,000 палестинських партизан якщоб вони виявили бажання поселитись в Єгипті.

БОЇ В БЕЙРУТІ ВИКЛИКАЮТЬ ПОДИВ І ЗАСУД

Бейрут , Ливан. — Ізраїльське офензивне вторгнення до західньої частини Бейруту, яке розпочалося в середу, 4-го серпня ц.р., викликало мішану реакцію: прихильники Ізраїля з подивом висловлюються про здисциплінованість ізраїльських частин і стратегічні потягнення головного командування в Ливані, інші, в тому числі Совєтський Союз й всі комуністичні держави, виступили з гострим засудом ізраїльської інвазії і „масового вбивства цивільного населення", як про це пише газета „Правда", орган ЦК КПСС. Також багато невтральних держав Африки, Азії й Европи критично поставились до останньої акції ізраїльського війська у західній частині Бейруту, в якій загинуло багато військовиків і цивільних осіб.

Ізраїльські танкові частини, як відомо, ненадійно для всіх, розпочали офензивні акції в Бейруті, проломали залізом і вогнем дві оборонні лінії повстанців Палестинської Визвольної Організації і зайняли всі ключеві позиції та роздоріжжя, так, що вони тепер фактично контролюють цілістю Бейруту, якщо не враховувати маленьких острівців на яких ще вдержуються партизани ПВО.

Ясір Арафат, лідер ПВО, довідавшись про започаткування офензивних боїв, наказав своїм воякам боротися до останнього набою, кажучи, що „ геройська смерть є ключем до перемоги народу". Арафат промовляв також через радіо, контрольоване ПВО, закликаючи всіх палестинців брати зброю в руки і боротись проти цієї „могутньої американсько-ізраїльської машини масового вбивства".

Ізраїльські збройні сили, які начислюють тепер приблизно 100,000 вояків, становлять у Ливані могутню збройну силу. Політичні спостерігачі кажуть, що повстанці ПВО майже не мають жадного вигляду на перемогу, а навіть на можливість дій в Ливані. На їхню думку, одинокою можливістю є їхній вихід з Ливану, бо Ізраїль не погодиться на іншу розв'язку, як це постійно заявляють речники його уряду.

Велику ударну силу становить також ізраїльське летунство, — кажуть спостерігачі, — яке після започаткування офензивних боїв на протязі 90 хвилин бомбило позиції ПВО і табори з палестинцями. Деякі спостерігачі кажуть, що бомбардування було таке інтенсивне, що малось враження, що горить цілий Бейрут.

Речники ізраїльського уряду і сам прем'єр-міністер Менахем Беґін заявили після цього, що відновлені бої в Бейруті не означають, що Ізраїль стремить до повної контролі міста. Ливанський президент Еліяс Саркіс звернувся до президента Роналда Реґена з проханням, щоб він старався припинити масові вбивства населення в Ливані.

У Вашінґтоні, президент Реґен був заскочений і незадоволений останнім потягненням ізраїльського командування. В особистому листі до Беґіна президент Реґен натаврував акції ізраїльського війська і заявив, що ці дії не допомагають заходам емісара ЗСА Филипа Габіба знайти мирну розв'язку цілого ряду проблем на Близькому Сході.

В Об'єднаних Націях Рада Безпеки прийняла чергову резолюцію із засудом ізраїльських військових акцій в Бейруті, вимагаючи відтягнення військ з Ливану. За резолюцією голосувало 14 членів Ради. ЗСА, як і в раніших випадках, здержались від голосування.

У світі

ПЕРЕХОПЛЮВАЧІ ПАСАЖИРСЬКОГО ЛІТАКА польської повітряної лінії Льот, які з успіхом осіли були кілька місяців тому на берлінському летовищі Темпельгоф, стануть перед німецьким судом, щоб відповісти за їхній вчинок. Одного малолітнього перехоплювача Кшиштофа Бурского берлінський міський суд засудив на 30 місяців в'язниці, а розправа над шістьма іншими перехоплювачами відбудеться в жовтні ц.р. Прокуратура закидає їм, що вони, рятуючи своє життя, поставили під загрозу інших пасажирів і порушили шляхи повітряного лету.

В СЕРЕДУ, 11-го СЕРПНЯ, ВІДБУДЕТЬСЯ церемонія христин другого з черги престолонаслідника на трон Великої Британі принца Білліяма, сина принца Чарлза і принцеси Діяни. Христитиме принца Вілліяма кентерберійський архиєпископ Роберт Рансі. Воду для хрищення принца привезли спеціяльним літаком з ріки Йордан.

РЕЧНИКИ КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ заявили, що культурні зв'язки З'єднаних Стейтів Америки з Китаєм потерплять, якщо Адміністрація президента Роналда Реґена рішиться на уділення політичного азилю для китайської тенисістки 19-річної Гу На, яка під час міжнародних змагань в цьому спорті в Каліфорнії відлучилась від китайської дружини і згодом попросила права на політичний азиль в ЗСА. Міністерство закордонних справ КНР опублікувало коротку, але дуже гостру заяву у якій говориться, що якщо Гу не повернеться до Китаю, культурна виміна між КНР і ЗСА значно потерпіть.

ДЕЛЕҐАЦІЯ СОВЄТСЬКОГО СОЮЗУ на женевській конференції, яка займається справами обмеженням стратегічної міжконтинентальної нуклеарної зброї і загальним роззброєнням, запропонувала, щоб 40-членна роззброєнева комісія Об'єднаних Націй вийшла з пропозицією заборони хемічної зброї і вживання будь-яка зброї у міжпростірних летах сателітів чи інших кораблів. Політичні спостерігачі звернули увагу, що речники СССР мабуть мали на увазі американський міжпростірний корабель „Колюмбія", на прикладі якого під час останнього лету знаходилась також військова апаратура. Виступаючи на сесії, совєтський представник Віктор Л.Ізраелян заявив, що найголовнішою ціллю конференції є однак добитися припинення перегонів в нуклеарному зброєнні.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 (SSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00 UNA members 65¢ a month Change of address — $1.00 Make chek or money orders payable to "Svoboda"
Postmaster Send address changes to "Svoboda" P.O. Box 346 Jersey City N J 07303

Second Class Postage paid at Jersey City N J

Статті, дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресований конверт з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата на рік $40.00 на півроку — $22.00 на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і money orders виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City N J 07303

Незламні герої

Михайло Горинь і Григорій Чубай — дві нові жертви комуно-московського режиму в Україні. Першого, згідно з інформаціями Пресової Служби ЗП УГВР, поновно засуджено на десять років ув'язнення та п'ять років заслання за статтею 62-ою советського кримінального закону, за нібито антисоветську аґітацію та пропаґанду з метою підірвання, або послаблення советської влади в Україні; другого так довго переслідувало КҐБ поки він не „помер" у віці 33-ох років, бо йому советська влада ніколи не хотіла простити виступів на процесі Ігоря й Ірини Калинців і його патріотичних віршів, часто поширюваних у Самвидаві, там в Україні і тут на поселеннях у вільних країнах світу.

М. Горинь — один з перших і найвидатніших діячів українського руху опору. Перший раз він попав у лабети КҐБ 26-го серпня 1965 року, під час широкого погрому української інтеліґенції і тоді його запроторили на шість років таборів суворого режиму за цю ж таки вище згадану антисоветську аґітацію і пропаґанду проти комуно-советської системи. Всі ми тоді зачитувались його сміливим виступом на суді, у якому він скритикував так звану національностеву політику КПСС, зокрема русифікацію та дискримінацію українського народу, вказуючи при тому на систематичний визиск українського селянина-колгоспника. Під час відбування кари М. Горинь написав декілька документальних праць про колоніяльне положення України, защо його, після відбуття в'язниці, жорстоко покарали, не дали можливости працювати за фахом. Шикани, переслідування і так зване „ходження по слідам" тривали, аж до чергового арешту і засуду.

Але чи ці шикани, терор, особисті невигоди, непевності зламали М. Гориня? Ні! Радше навпаки — вони його загартували. Досі українські патріоти не каялися і не втікали від політичної відповідальности, за виїмком хіба зламаного Івана Дзюби. Але й йому український нарід і його невід'ємна частина на поселеннях на Заході ніколи не забуде тієї великої прислуги, яку він зробив написанням монументальної праці п. з. „Інтернаціоналізм чи русифікація", яка до решти розкрила справжнє обличчя комуно-московських імперіялістів і їхню політику в Україні.

Подібних до М. Гориня в Україні — сьогодні більше. Для прикладу можна б назвати Юрія Шухевича, який уже від дитинства карається у московських концентраційних таборах і на списку КҐБ зарахований до „хронічних рецидивістів", як і також Миколу Плахотнюка, Івана Світличного, Євгена Сверстюка, Зиновія Антонюка, Ірину Сеник, Вячеслава Чорновола та багатьох інших. Усі вони люди великої віри і в перемогу правди, перемогу ідей українського народу вірять так щиро, як вірили мученики у Христа Спасителя. Віри бо вбити не можна, а вбити людину з такою сильною вірою також небезпечно для гнобителів українського народу, бо така людина стає опісля прапором та ідеалом для чергових поколінь і тоді окупантові тісно й небезпечно на чужій території.

Безумовно в умовах безоглядного советського терору і переслідування, багато людей лякається власної тіні, але час працює в користь поневолених націй. Сьогодні вже не сотні, а тисячі є таких, які втратили страх перед гнобителями і ці тисячі вирішуватимуть в майбутньому — хто буде господарем на українській землі. Доказом чого є такі вольові люди, як М. Горинь і його друзі.

Очевидно, всі ці страждання борців в Україні у якійсь мірі і нас, українців поза кордонами України, торкаються. В першу чергу ми не можемо стояти осторонь, не можемо байдужо спостерігати корисних змін у західній політиці, не використавши їх для української визвольної справи, і в цьому не можуть нам перешкоджати жадні політичні чи громадські розходження, які зокрема останньо заіснували серед українських спільнот на поселеннях. У протилежному випадку старше покоління залишить по собі сумну спадщину міжпартійної гризні, за якою, немов за лісом, заховались куди важливіші проблеми України — справжня боротьба за її вітальні справи, її свободу і незалежність.

У СТЕЙТІ ВАЙОМІНҐ ТРІСЛА РУРА, якою пропливає нафта, і 250,000 гальонів нафти виллялося у заповідник. Наразі не відомо чи буде багато знищення серед тварин, але фахівці з повним зусиллям стараються принаймни частину ропи здержати від того, щоб вона дісталася до пливучої води.

БІЛЯ 200 ДЕМОНСТРАНТІВ ПРОТЕСТУВАЛИ біля приміщення амбасади З'єднаних Стейтів Америки в Москві проти підтримки Ізраїля і політики Уряду ЗСА в Ливані. Речник амбасади Рик Рут заявив кореспондентам, що демонстрація була мирною і ніхто не намагався дістатись до середини. Демонстрація в Москві це рідкість — кажуть політичні спостерігачі, — а навіть як вона відбувається то тільки за виразним дозволом урядових чи міських чинників. В демонстрації брали участь також арабські студенти, які студіюють в Москві на університеті, і росіяни. Вони наблизились на дозволену поліцією віддаль до амбасади і скандували антиамериканські і антиізраїльські гасла, протестуючи таким чином проти інвазії Ізраїля в Ливані і американської підтримки. Советська міліція охороняє постійно приміщення амбасади, але речники амбасади не були певні чи вона інтервеніювала у випадку цієї демонстрації.

Петро Григоренко

„ПРО ЩУРІВ, МРІЇ ХАРКІВЧАН І ЩЕ ПРО ДЕЩО"

Голова Закордонного Представництва Української Гельсінкської Групи ген. Петро Григоренко написав п'ятичастинний есей на незвичайно актуальні теми під назвою „О крысах, мечтах харьковчан и еще кое о чем", що був надрукований у трьох продовженнях у нюйоркському російському щоденнику „Новое Русское Слово" за 7, 8 і 9-те липня. Це здебільша відповідь на хвалу і хулу від читачів його нової книги „У підпіллі можна зустріти тільки щурів", що вийшла в кінці місяця березня ц. р., у Ню Йорку в В-ві "Детинец". П'яту частину статті П. Григоренка переклав мгр Ярослав Савка і переслав свій переклад до „Свободи". — Ред.

I

„5. Про що мріють харківчани

Зовсім несподівано рецензент "НРСлова" висловив здивування з приводу того, що автор книги (книги П. Григоренка „В підпіллі можна зустріти тільки щурів" — Я. С.) залічив до числа окупованих Советським Союзом країн не лише прибалтійські держави, Польщу і Чехо-Словаччину, але також Білорусь і Україну. Навряд чи здивування це щире. Рецензентові не гірше, ніж мені відомо про окупацію моєї батьківщини московськими військами в XVII-XVIII сторіччях. Відома і поновна окупація в 1918-20 роках та окупація Західньої України і Північної Буковини в 1939 році. Мабуть це не щире здивування, а літературний прийом, свого роду формула переходу до того головного, що хотів сказати рецензент. А сказати він міг лише те, що на цю тему проповідує партія, до складу якої належить о. Кирилл (Фотієв, — див. його статтю в 'НРС' за 7-го березня 1982 р. — примітка П. Г.). Ось дотичне місце з його статті: 'Автор цих рядків не ставить під сумнів права українського народу на довільну форму незалежности, яка буде висловлена шляхом загального і тайного референдуму, хоч і сумнівається в тому, що населення Харківщини тільки й мріє про те, щоб в умовинах вільного від диктатури існування між ними і мешканцями Ростова-на Дону пролягла державна границя'.

Вдумайтесь у цей погляд. Права під сумнів не ставляться, але... прав цих український нарід не має. Він одержить їх тільки у висліді загального і тайного референдуму... Ось тепер і виявилося, як у советській конституції: 'союзні республіки мають право на самовизначення аж до відокремлення'. Лихо лише, що нічого не сказано про те, як це зробити, яка процедура виходу із Союзу. А тих, хто, виявляючи ініціятиву, підносить це питання, вважають за ворогів батьківщини, арештують і засуджують на смертну кару або до ув'язнення на максимальні реченці. Чи не трапиться щось подібне із преславутим референдумом, за яким побивається рецензент? Тільки людина цілковито недосвідчена в політиці, може повірити референдумному рішенню національного питання в СССР. Ми, люди, які прожили життя в Советському Союзі, чули багато прекрасних слів і пишних обіцянок: 'Все, навіть пташине молоко для народу, а нам зовсім небагато — владу над цим народом, а тоді ми йому покажемо національне самовизначення'. Я реаліст. Спасибі „рідній партії", навчила добачувати, як під позолотою гарних слів подається отрута. Як реаліст, я вимагаю пояснень до пропозиції про референдум.

— Хто проводитиме його?

— Коли він буде переведений?

— Де, в складі якої держави, буде перебувати український народ в періоді від розвалу советської імперії до закінчення референдуму?

Думаю, і без пояснень зрозуміло, що питання ці зовсім не недоречні. Від того, хто проводитиме референдум, залежать і реченці його переведення, і висліди. Але особливо цікаве третє з вищеназваних питань. Воно, по-суті справ, — про те, як автори референдумного рішення уявляють собі державність підсоветських народів після краху імперії. Постає враження, що „референдумники" надіються, що СССР не розвалиться, що буде скинута влада комуністів, створений демократичний уряд, а держава переназве себе на Росію. Будь-яка мішура у формі „автономних і союзних республік" буде відкинута. Замість того народам будуть обіцяні референдуми, які рішатимуть, чи когось відділити від Росії, чи, за прикладом комуністів, продовжувати зливати все населення країни в єдиний, але тепер уже не советський, а російський народ.

(Продовження буде)

Євген Блакитний

ПРО СПОМИНИ

„Йосип Гірняк, Спомини", „Сучасність", Ню Йорк, 1982

I

У 1937-38 роках в одному з концтаборів далекої півночі (точне місце та дата відомі московському КҐБ) за наказом спеціяльного уповноваженого Москви — Кашкетіна — розстріляли видатного реформатора та творця модерного українського театру — Леся Курбаса.

Створений ним Український Державний Театр „Березіль" — зліквідовано, знищено всі сліди його багатющої довгорічної творчости, а саме ім'я Курбаса пущено в небуття.

Книга „Споминів" Йосипа Гірняка — присвячена пам'яті Леся Курбаса.

Автор книги — Йосип Гірняк, один з чільних провідних акторів театру „Березіль", учень та довголітній приятель Леся Курбаса.

Під час розправи над Курбасом він був єдиним, що не зрікся, не відступив, не обплював свого друга та наставника, поділив його долю та слідом за ним пішов у тюрму, а згодом у концтабір далекої Печори.

Його чудом оминула куля чекіста, а примхлива доля через згарища Другої світової війни та діпівські табори Німеччини — привела до Америки, до Ню Йорку.

Уже у 1954 році в англомовному виданні „Soviet theathers" 1917-1941 Resarch Program of the USSR, New York — проявилась друком праця Йосипа Гірняка „Birth and Death of the Modern Ukrainian Theather".

Ця велика та солідно обґрунтована публікація вперше відкрила світові ім'я Леся Курбаса, як великого новатора театрального мистецтва, теоретика та мислителя, що на декілька десятиліть випередив своїх сучасників, показала його творчий шлях та трагічну загибель.

Те, що Курбас ще в 20-их роках осягнув на українській сцені — ми тепер бачимо у Бродвейських виставах.

Москві не вдалося приховати свій ганебний злочин. Завдяки Гірнякові — ім'я Курбаса знову вийшло з небуття на денне світло у широкий світ.

Після цієї публікації Йосип Гірняк наполегливо та систематично починає працювати над своїми споминами.

Уривки з цих споминів час від часу з'являлись на сторінках українських періодичних видань еміґрації — „Зокрема в листах до Приятелів".

Нарешті у видавництві „Сучасність" Ню Йорк 1982 року з'явився на чотириста сімдесят три сторінки фундаментальний твір — „Йосип Гірняк, Спомини".

Важко переоцінити значіння того твору. Він стоїть на рівні світової мемуаристики, а в українській мемуаристиці — це взагалі епохальне явище.

Книга „Спомини" Йосипа Гірняка, це насамперед спомини про Леся Курбаса, його творчий шлях у мистецтві, його ролю в українському національному та культурному відродженні.

Гірняк малює широке епічне полотно трагічної доби, коли збуджений в огні та бурі національної революції, потрясений в усіх основах свого духового буття — український нарід зі своїх надр висунув на поверхню життя блискучу плеяду творців національного та культурного відродження. У всіх ділянках свого життя, а зокрема — мистецтві, літературі, науці та театрі.

Згодом, всі вони разом з народом кров'ю заплатили за це відродження.

Саме на тлі цієї трагічної доби Йосип Гірняк малює нам монументальну постать реформатора та творця новітнього українського театру — Леся Курбаса.

Крок за кроком розкриває автор творчу лябораторію (так би мовити, кухню) Леся Курбаса. Показує його боротьбу за виховання нового українського актора, а згодом і нового глядача.

Йосип Гірняк детально аналізує усі вистави Курбаса, показує їх успіхи та невдачі та його напружену важку боротьбу в умовах советського режиму за створення та становлення модерного революційного українського театру.

Поруч з Курбасом з великою любов'ю та пієтизмом малює автор сильвети таких видатних корифеїв битого злиднями, мандрівного галицького театру „Української бесіди" з-перед Першої світової війни — Катерини Рубчакової, Антоніни Осиповичевої, Василя Юрчака та інших визначних акторів цього театру.

Сотні імен видатних діячів української культури проходить перед читачем, своєрідний калейдоскоп людей і подій, які й важко запам'ятати.

Спогади Йосипа Гірняка, це невичерпне джерело інформації для майбутнього дослідника українського театру в передреволюційні, революційні та пореволюційні роки.

Українська національна революція застає Курбаса у Києві актором театру Садовського.

Курбас бачив, що український побутовий театр уже відіграв свою ролю, що він не може відповідати вимогам доби — тим соціяльним, політичним та духовим здвигам, що їх революція внесла в життя народу. Цей театр застарів, а в погоні за оновленням та европеїзацією свого репертуару — втрачає свою самобутність, прямує до самознищення.

Курбас мріє про новий український театр, який новими мистецькими засобами відповідав би вимогам своєї доби, новому світовідчуванню та світорозумінню революційної доби. Він мріє про театр, що стояв би на рівні найкращих европейських зразків, театр наскрізь самобутній, оригінальний в своїй творчості, театр, що підніс би українську театральну культуру до вершин творчости вселюдського звучання.

(Продовження буде)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

У царстві голубих краєвидів

(ДУМКИ З ПРИВОДУ НОВОЇ ВИСТАВКИ ЛЮБОСЛАВА ГУЦАЛЮКА)

Як і в попередні роки, цього літа Любослав Гуцалюк знову виставляє свої останні праці для тих любителів мистецтва, що не пожаліють часу і труду, щоби відвідати мистця у його літній робітні. Виставка у власному ательє мистця має особливий чар. Є це гарна, висока кімната з колосальними вікнами в які заглядають моґучі кетскильські сосни, а свіжий запах фарб створює більш інтимну й безпосередню атмосферу від тої, що, звичайно, панує у професійних ґалеріях. Крім того відвідини у чарівних „Озерянах" (6-7 хвилин їзди автом від славної „Верховини" в Ґлен Спей), дадуть можливість глядачеві не тільки полюбуватись останніми картинами Гуцалюка, але також поґуторити з ним без поспіху і гамору, які так притаманні офіційним відкриттям виставок.

Виставка складається у більшості з чудових, ліричних краєвидів Франції і України, цих двох „зачарованих батьківщин" мистця, та цікавих малюнків старих українських церков. У більш чим двох десятків середнього розміру картин переважають так притаманні Гуцалюкові сині та інші світлі кольори і усі вони пересичені його унікальним мистецьким ритмом.

Для давніх любителів Гуцалюкового мистецтва (як теж і для тих що ще з ним не познайомились) усі дороги ведуть до царства його голубих краєвидів! (З Ґлен Спей, Н. Й., їхати попри ресторан Ґлен Спа в напрямі на Баррівілл, коло дві і півмилі, а минувши табор Локанда скрутити праворуч у першу доріжку, де перша хата з правого боку — це ательє Гуцалюка.

Олег Федишин

Ол. Шпилька

Спільна колиска

— Хто, діти скаже, яке ж це велике свято сьогодні святкує наше місто Київ?

— День парашутиста!

— День миру!

— День народження товариша Брежнєва!..

— Не всі разом, дітки, відповідайте! Може Михась нам скаже?..

— Місто Київ святкує своє 1500-ліття!

— Вірно Михасю! А тепер скажіть: хто заснував наше місто?

— Володимир Ілліч Ленін!..

— Карл Маркс і Фрідріх Енгельс!..

— Богдан Хмельницький!.. я бачив пам'ятник...

— Чи знаєте, діти, що наше місто було колискою російського, українського і білоруського народів?..

— Знаємо! — обізвався першим Юрчик і поспішно запитав: „Що зробили із колискою"?

— Чому це тебе зацікавило, Юрчику?

— Мамця шукає колиски для братчика Андрійка! Ніде знайти не може і кладе його біля мене...

Піднялася рука Оксанки: — Чи всі ці народи колисалися разом, чи окремо!..

— Звичайно, що разом! — відповіла учителька.

— Тож колиска мусіла бути дуже великою?...

Юрчик: — Нам такої великої не треба!..

Оксана: — А тебе ніхто не питає!

— Юрчику! Не показуй язика! Так не гарно!..

Руку піднесла Марійка: — Хто ті братні народи колисав?..

— Київ! Ти пришелепувата. — обурився на Марійку білявий Костик.

— Костику! Виведу за двері і покличу батька!

— Більше не буду!..

— А хто був мамою трьох братніх народів? — зацікавився Петрусь.

— Хто може відповісти на це питання? — звернулася до кляси учителька.

— Я можу! — піднесла руку Оленка.

— Скажи!

— Москва була матір'ю — відповіла вона.

— Москви ще тоді на світі не було! — вихопилося Петрусеві.

— А ти звідкіля те знаєш? — допитувалась учителька.

— Татко казав!

— Петрусю, я хочу поговорити із твоїм татком!

— Я більше не буду!

— Ти ж мені дивись!

ДЕНЬ СУА НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка. — В неділю, 8-го серпня ц.р., тут на культурно-відпочинковій Оселі УНС Союзівці відбудеться черговий „День Союзянки", що його підготовляє Окружна Управа Союзу Українок Америки в Ню Йорку. У програмі: Служба Божа о год. 11-ій перед полуднем, полуденок для членства, а опісля о год. 3-ій по полудні у холодженій залі „Веселки" — програма, під час якої виступлять: сопрано Лариса Магун-Гурин при акомпаньяменті Марти Мачай; Студія Мистецького Слова Лідії Крушельницької; Міра Гармаш — письменниця; виграші та інші несподіванки. Автобус виїздить з Ню Йорку о год. 8-ій рано, з-під домівки СУА, 108 Друга авеню. Поворот зі Союзівки год. 6-та вечора. Треба зголошуватись в імпрезової референтки Михасі Баран на число телефону (212) 927-8776. Кошти подорожі — 14 долярів.

Вадим Чечва

...А САМИ ПОЛЕГОША. ЗА ЗЕМЛЮ РУСЬКУЮ...

(Оповідь з життя наших прапредків антів)

I

„От над синім морем стали ґотські дівчата
Руським золотом звеніти й пісні співати;
Хвалять Бусову годину й месть Шарукана...
А тут уже ніякої радості нема нам..."

(Слово о полку Ігоревім).

Синя, мов цвітка льону, а сліпуча, мов спалах блуду над багном, лискавиця зиґзицею шугонула над старезним святим дубом, а розкотистий рокіт грому вторував їм, як вона розчанахала вікового велета й, мов билинку, повалила додолу. Своїм тягаром дуб придавив добрий десяток сусідніх дерев і після цього деякий час панувала тиша горобиної ночі. Невдовзі ливнем хлинув навальний дощ і дощенту залив вогонь жертівника.

Блідий мов утопельник, із довгою, білою мов повісмо, вихром розкуйовдженою бородою — волхв, Князь Бус і його дорадники безрадно подалися у світлиці княжого терему.

— Розсердився на нас грізний Перун! — залякано шепотіли одні.

— Не добре діє князь, що переговорює із зрадливими гунами! — шепотіли інші.

Бус ступав мовчки, сціпивши до крови вуста, а за ним тьопав мов дитя, бепомічний і кволий волх та решта знаті...

Буря ущухала, але заки богохвальці забігли до затишної світлиці — обмокли до нитки. Князь велів отрокові засвітити соснові лучини, бо днина не прояснювалася. Опісля, широким жестом, запросив усіх до столу. Князь розсівся на покутті, а праворуч нього волхв, по лівиці ж його полководець Добротес. Опісля розсілася решта старійшин із різних родів антської спільноти та воєнноначальники поодиноких князів...

У світлиці залягла глибока мовчанка. Ніхто не хотів забирати слова. Всі чекали, хто заговорить першим... Уміжчасі Бус велів принести мед-патоку, заправлену міцним корінням та полином і добре, протягом років, настояну. Після двох-трьохківшиків — гіркої язики присутніх розв'язалися й Добротес, кахикнувши разів зо два для підбадьорення, почав коротку але речеву і сильну мов удар меча — мову.

— Нас звуть антами, бо ми від віків вросли твердо, ціпким корінням у рідну землю. Досі не змогли нас жадні вороги. По них і слід пропав, а ми перетривали всі вікові негоди. Думалося, заллють нас тічні хижих мов вовки ґотів, та їхню міць розхитають безпощадні степові гуни. До великої й рішальної січі йде. Ґоти мусять зударитися невдовзі з гунами, які на всіх наводять жах, бо, як знаємо від наших звідунів, частина, сусідуючих із гунами ґотів, рішила йти проти своїх братів, думаючи, що не встоїть у бою з гунами. Ось і до нас прийшли післанці від гунів у супроводі цих ґотів, що в спілці з ними, і, мабуть, намовлятимуть теж нас, щоб виступили боєм проти ґотів. Ти князю за тим, щоб йти в бій, бо ти молодий і запальний та шукаєш лицарської слави. І я воїн, але в мене чималий досвід і хитрість, яких, за цим словом не погнівайся володарю, дасть Біг у тебе... Моя рада така — хочеш слухай, хочеш своє твори — нам не треба класти голови за чужу справу. Нехай вороги в бойовій хуртечі вбивають себе, нехай послабнуть їхні сили, а ти обіцяй допомогу одним і другим та з допомогою не поспішай...

Не дав князь докінчити мову старому, досвідченому воєводі. Рвонув як барс із-за столу, аж коряки поперевертaлися і солодкаво-оп'янюючий напій золотом розлився по вишитій льняній скатерті, а полум'я у лучинах захвилювало. А тоді гукнув, мов ратищем рубонув по медвежому черепі. — Не поспішай! Жди псе аж кобила подохне! Жди, щоб вороги послабли! Ну й мова ж твоя нікудишня Добротесе! Постарівся ти й зледачів як старий собака! Лізь на піч і в просі вигрівайся, а ми й без тебе діло зробимо!..

Добротес, без слова, з похиленою головою вийшов із світлиці...

Бус вказав перстом на молодого, дужого як ґлядіятор, начальника своєї дружини — Буривоя й усі присутні, без найменшого спротиву прийняли це як найменування Бусом нового воєводи. Правда, може не в одного защеміла думка, що пропадає одвічна воля громадської копи, а князь прибирає чимраз більше владу до рук. Він вже давніше почав нехтувати думками сивоголових старійшин родів і племен...

Після цього справа пішла легко. Князь велів призвати послів. У світлицю ввійшли чотири гунські й два ґотські посли. Гуни нагадували своїми постатями й обличчями всіх інших монгольських попередників. Вони аж ніяк не подібні до високих та синьооких зі золотистим, мов зрілі вівси волоссям антів. Низькі ростом, темноскірі, широколиці, без заросту, плосконосі, малі косі оченята й безсердечна жорстокість отих кобилососців наводила жах і відразу. Це ж вони примчали на своїх конятах зі своїм Бичем Божим Аттілою з азійських пустарів на чорноморські степи України, а вже звідтіля потопом залили Европу. Навіть Римська імперія й Візантія були змушені миритися чи й дань платити варварам. Тепер же доходило до рішучої розправи з ґотами, що сунули під натиском гунів на слов'янські землі антів. Остґоти, не бажаючи коритися гунам, задумали підбити собі землі антів, бо по-доброму Бус не хотів прийняти цих непрошених ґостей. Якраз у справі миру з антами прийшли гунські посли. Розмова була коротка, бо Бус уже заздалегідь із ними домовився. Це радше була офіційна частина для антської знаті. Гуни, в імені свого володаря, запропонували мир, приобіцяли шанувати антські вольності, а в потребі обіцяли свою допомогу та захист, але в дану пору прохали допомоги в антів, у боротьбі з остґотами.

Бус не питав своїх старшин за їхньою згодою, але в імені всіх антських родів і племен погодився дати допомогу й притримуватися миру, при тому поклявшись на свою зброю. Гуни в імені свого кагана теж поклялися, що миру дотримають і від'їхали....

(Продовження буде)

З'їзд золочівців в Торонто

Перший з'їзд золочівців відбувся в Баффало в 1965 році, а другий — у Торонто, 3-го липня 1982 року. Цей з'їзд був зв'язаний з завершенням праці над регіональним збірником „Золочівщина — її минуле і сучасне". Про потребу видання такого збірника говорено на першому з'їзді, але реальних заходів не зроблено аж до другої половини сімдесятих років, бо не було кому зайнятися цією справою. Щойно тоді, коли це завдання взяв на себе д-р Володимир Болюбаш з Торонто, справа рушили з місця. Він оснував Комітет і почав збирати матеріяли й фонди. В наслідок його наполегливої праці переборено труднощі, зв'язані з редагуванням і виданням збірника; і ось на з'їзді передплатники і жертводавці одержали свій примірник. Неприсутнім він буде пересланий поштою.

Але були ще інші мотиви скликання з'їзду. Найперше — це нав'язання до краєвих Шашкевичівських здвигів на підлиській Білій Горі під величавим пам'ятником-хрестом, що традиційно відбувалися в серпні. Майже кожний повіт чи округа в Україні має якусь славну постать або подію, що відбувалися на саме цій території, які мають ширше, а не тільки регіональне значення. Наприклад, для Бережанщини такою людиною є Богдан Лепкий, для сусідної Зборівщини знаменною подією є перемога Богдана Хмельницького над польським королем Яном Казіміром.

Природно, що для Золочівщини центральною історичною постаттю і об'єктом спеціального культу є пробудитель Галицької волости о. Маркіян Шашкевич. Тому і золочівський з'їзд стояв під знаком особливої пошани до нього; Шашкевичеві також відведено відповідне місце у збірнику.

Як і кожний регіональний з'їзд, з'їзд золочівців мав свій товариський аспект. На ньому могли стрінутися давні приятелі і знайомі, які не бачилися протягом десятиліть, а які прибули на з'їзд з різних осередків Канади й Америки. Нав'язувалися і нові знайомства, бож не всі колишні мешканці золочівської землі знаються.

З'їзд почався Службою Божою в церкві св. Миколая, яку відправив уродженець Золочева о. крилошанин Любомир Мудрий в асисті о.о. М.Байрака і П. Івахова. Після Богослуження моторизовані золочівці з Торонто перевезли заміських учасників з'їзду до Інституту св. Володимира, де відбувся полуденок, а потім інформативна доповідь д-ра Болюбаша про перипетії, зв'язані з генезою і виданням збірника. Слідувало вручення збірника передплатникам і жертводавцям.

О 6-ій годині вечора почалася з'їздова вечеря-бенкет у просторій залі Інституту. Після молитви відчитано привіти від Патріярха Української Католицької Церкви Блаженнішого Отця Йосифа і двох визначних уродженців Золочівщини — єпископа Мирослава Марусина і поета Романа Завадовича. Інші привіти були тільки відмічені. Особисто привітали з'їзд радний Торонто Василь Бойчук, д-р Орест Барчинський від золочівців в Австралії та Мирон Сагатий від золочівців у Філядельфії.

В часі бенкету Стефанія Савчук поділилася спогадом про Золочів у часі Листопадового зриву й боротьби за державність. З черги д-р Степан Галамай представив Дмитра Купяка, який розказав про рейд відділів УПА на Радехів у березні 1945 року, в якому звільнено з тюрми коло 500 політичних в'язнів. О.М. Байрак забавляв присутніх жартами, зібраними прямо з життя в часі його душпастирювання, а актор Володимир Довганюк — гуморесками з актуальним змістом. Низку пісень виконав співочий ансамбль в складі: О.Бережницька, Л.Цьолко, І.Івахів, Л.Кузьма і А.Пітик.

Д-р Осип Оришкевич виставив низку прозірок, які він зробив у часі своїх двох поїздок до родинного Олеська. Між ними були знімки історичного, а тепер відновлюваного олеського замку і Маркіянового хреста на Білій Горі. Поголоски про те, що цей хрест знищено, виявилися начебто неправдивими: він ще стоїть.

Після коротких промов ще декількох бесідників, останнім промовив о. Мудрий, який і закрив бенкет. Потім охочі танцювали під звуки торонтської оркестри, а інші охолоджувалися напитками з бари, бо день і вечір випав погідний і горячий. До побачення на наступному з'їзді!

Роман Борковський

Зустріч учасників у 40-ліття угорських процесів над членами підпілля

В липні 1942 року відбулися в місті Мукачеві на Закарпатті три угорські військові процеси, на яких судили близько 140 учасників націоналістичного підпілля. Із цих осіб закордоном перебуває кільканадцять осіб. Усі, що проживають в Америці й Канаді (12 осіб) з їх родинами і запрошеними гостями зійшлися 3-4 липня 1982 року на зустріч, щоб згадати спільні переживання та обміркувати справу зафіксування тих подій для наступних поколінь. Кілька учанників цих процесів, що перебувають в Австралії і Західній Европі, надіслали свої привітання і суґестії у листах. Усіх учасників зустрічі — понад 25 осіб, гостинно приймали на своїй садибі в Глен Спей, Ню Йорк, господарі зустрічі Юрій Костюк, голова Карпатського Союзу, з дружиною Людмилою.

Зустріч розпочалася в суботу, 3-го липня, благодарною Божественною Літургією в українській католицькій церкві Св. Володимира на оселі „Верховина". Служили учасники процесів о. д-р Богдан Волошин і о. д-р Юлій Кубіний. Співали усі присутні закарпатським напівом, який ще добре вони собі пригадують. Після Літургії відправлено Панахиду за упокій душ учасників долі — учасників процесів — на Україні, на Сибірі чи вже п'ятьох в Америці. Згадано понад 25 відомих прізвищ.

Ділова зустріч була проведена пообіді, її вів о. д-р Б. Волошин, секретарював д-р Осип Данко. Всі учасники поділилися інформаціями і спогадами про арешти і події після них; пригадано деталі з процесів, доповнено відомості про окремих осіб та їх долю після 1945 року. Ухвалено зібрати точніші інформації та відповідну документацію й опублікувати ці відомості у формі розвідки, щоб була б вкладом до новітньої історії Закарпаття. Уповноважено д-ра Василя Маркуса, одного з ініціяторів зустрічі, зібрати матеріяли.

Крім цього обговорено інші актуальні справи, що ними окремо зацікавлені присутні: діяльність і пляни Карпатського Союзу скликати другий загальний з'їзд закарпатців у 1983 році, як також поточний діялог між представниками української і карпатської еміґрації в Америці.

Учасники зустрічі підтримали обидва почини і висловили щодо них ряд практичних суґестій і зауважень. В зустрічі брали участь і на ній виступали як гості закарпатські діячі на еміґрації — д-р Вікентій Шандор, д-р Іван Химинець і д-р Микола Кушніренко. З окремим, записаним на звукозаписній стрічці словом звернувся до приявних на зустрічі недавно прибулий учасник пізнішої підпільної боротьби на Закарпатті С. Карпатський.

Увечорі, 3-го липня, відбулася ширша товариська зустріч і прийняття для відзначення 40-ліття подій на Закарпатті, у якій взяло участь близько 50 осіб, приятелів учасників процесів з різних земель України. З перспективи 40-ліття дав оцінку цим подіям д-р Іван Фізер у своєму есеї-спомині, підсумовуючи їх вплив на формування свідомости закарпатської середньошкільної молоді, що як члени Юнацтва ОУН були тоді арештовані в числі близько 90 осіб.

Наступного дня продовжувалися ділові наради, і всі учасники на прощання пообіцяли собі не чекати п'ятидесятиліття арештів і т. зв. „ковнерських" процесів (події мали місце в каштелі Ковнера в Мукачові), а таки зустрінутися скоріше. Для живих у вільному світі учасників цих подій така настанова тим більше важлива, що їхні друзі долі в Україні не можуть сьогодні вільно сходитися і згадувати спільні змагання на користь визвольної справи в умовах угорської окупації Закарпаття в 1939-44 роках. Сучасні окупанти українського Закарпаття ці події промовчують або їх фальшують, мовляв — це була „антифашистська боротьба за воз'єднання з Радянською Україною". На Заході ж про ці події так само мало відомо. Залишається живим учасникам на волі про них правдиво заговорити.

Н.Н.

Новий професіоналіст

Інж. Юрій Радзібаба

Управа 375-го Відділу УНСоюзу в Філядельфії вітає свого члена інж. Юрія Радзібабу як нового професіоналіста. Юрій закінчив успішно студії на Дрексел університеті у Філядельфії, одержавши диплом інженера хемії.

Юрій це колишній змагун копаного м'яча в УСО-середку „Тризуб", де він був дуже активним у всіх ділянках праці.

Юрій і його батьки, Володимир і Анастазія Радзібаби, є членами УНСоюзу, а також належать до Першої Української Євангельсько-Баптистської Церкви в Філядельфії.

Управа 375-го Відділу бажає новому професіоналістові успіхів в професійній праці.

Петро Тарнавський

Голод 1932-33 років у літературі

11-го липня 1982 року в залі при православній церкві у Ванкувері відбулася цікава імпреза, зорганізована місцевим відділом Комітету Українців Канади. Д-р Яр Славутич, професор Альбертського університету, поділився спогадами, як свідок, про голод 1932-33 років, з потім прочитав уривок зі своєї поеми „Моя доба (уміщена в книзі „Зібрані твори, 1938-1978") розділ про голокост, запланований і переведений з наказу Москви, внаслідок чого померло шість-сім мільйонів українців. Доповідач підкреслив, що одночасно з нищенням українських хліборобів, основи нації, відбувалося систематичне нищення українських письменників, мозку нації. Тоді загинуло щонайменше 225 авторів.

У додаток до прибулого доповідача Яра Славутича з Едмонтону, виступали на вечорі о. Туржанський, Дзюбенко, Ревуцька, Решетник та інші, які доповнили заслухану доповідь автентичними фактами тривання й наслідків голоду в тих околицях, де ці особи в той час жили. Усі, що виступали на вечорі, ствердили таке: урожай на Україні 1932 року був цілком задовільний, недороду не було; створений Москвою голод лютував лише в Україні та на землях, заселених неросіянами, наприклад, на нижній і середній Волзі. У властивій Росії голоду не було. Це свідчення того, що Москва, забравши від селян зерно й худобу, засобами навмисного голоду прагнула завдати українському народові якнайбільшого удару, зламати його опір колективізації.

На вечорі, де було присутніх понад 50 осіб, не зважаючи на гарячу літню пору, ухвалено провести наступного року навесні маніфестацію з залученням до неї чужомовних кореспондентів. За цю справу візьметься місцевий відділ Комітету Українців Канади та громади при православній і католицькій церквах.

Володимир Савчак, мистець з Австралії, загостить до Чикаґо

Подібно, як більшість відомих українських мистців, маестро Володимир Савчак не мав змоги розвинути свого таланту на рідній Україні. Зразу перед Другою світовою війною, в 1939 році, він закінчив мистецьку академію у Вільні. Повернувшись у рідну Бережанщину, він тільки коротко проживав там за німецької окупації. По кількох літах еміґраційного поневіряння, прибув вкінці 1949 року до Австралії та почав систематично працювати і розвивати свій мистецький талант.

У новій країні поселення наш мистець швидко здобув признання. В 1950 році став членом Австралійської асоціяції мистців, і в 1952 році здобув перше відзначення за картину „Ранок у Брісбені". З того часу він вже влаштував вісім індивідуальних виставок у Мельборні та дві в Аллис Спрінґс, і став членом мистецької ґалерії у Сіднеї. Щойно в 1979 році, маючи за собою вже безперечні успіхи та визнання австралійських мистецьких кіл, він приїхав зі своїми картинами в гостину до Европи й Америки. Мистець влаштував виставки в Ню Йорку, Філядельфії, Лондоні, Парижі, Монтреалі й Торонті.

В Чикаґо перша виставка В.Савчака відбудеться 10-11-12 вересня в домі Самопомочі (Дім Сеньйора).

Тематика образів В.Савчака дуже різноманітна. Переважає австралійська тематика, але також українська, релігійного й історичного характеру. Не бракує також картин з Франції й Італії.

З нагоди його виставки в Парижі „Українське слово" писало, що,оглядаючи його образи чи то австралійського періоду, чи з Парижу, стверджуємо, що з них віє спокоєм і рівновагою. Його улюблена тематика — природа, зокрема дерева, і в них він, видимо, почувається найкраще. Відчувається; що мистець переживає своє повне з'єднання з природою, яка для нього є не предметом, а персонажем.

Чикаґська громада напевно тепло прийме мистця — гостя з далекої Австралії, радіючи, що наші талановиті земляки мають такі гарні успіхи. Участю у виставках наших мистців можемо їх подбадьорити до дальшої мистецької успішної праці.

П.Т.

Д-р М. Ценко — меценат нового фонду Т-ва „Св. Софія".

Це вже другий постійний стипендійний фонд, створений при Товаристві „Свята Софія". Першим був стипендійний фонд на літні курси УКУ; його перші стипендисти вже цього року відбули свої навчання в Римі. А другий фонд — це новоофомлений стипендійний фонд імени бл.п. Володимира Ценка. Завданням фонду буде досліджувати різні аспекти для „збереження української християнської родини", родини, як підставової клітини суспільства, що нині наражена на майже тотальне знищення як там, на рідних землях України, безбожницькими наставниками Кремля, так і тут, у діяспорі, де свобода духу, почування і слова дозволяє на вигідне, але байдуже і без релігійне життя. Там слово Боже і навчання релігії скасоване владою невірів, а тут державні закони просто дозволяють, без границь родинної моралі, на приємне і безжурне самоуліблення.

Дослідження аспектів проблеми збереження душі української родини є головною темою нового фонду; аспекти, які будуть порушені на УКУ вже в слідуючому році викладів. Для започаткування фонду д-р М. Ценко вже зложив 5,000 долярів, як також зобов'язався щорічно доплачувати відповідну суму, щоб таким чином успішно продовжувати започатковане.

Зацікавлені науковці-дослідники, які хотіли б почати свої маґістерські чи докторські праці на тему „збереження української християнської родини", можуть зголошуватися за уділенням стипендії на адресу Т-ва „Свята Софія", 7911 Вайтуд Ровд, Філядельфія, Па. 19117.

Д-р Микола Ценко

Почин д-ра М. Ценка віддзеркалює шляхетні прикмети його української душі в продовжуванні праці його життєвого шляху, та йде впарі зі статутом Т-ва „Св. Софія", яке працює для добра нашої Церкви і народу.

Б.Г.

КОНЦЕРТ СУМ В ЙОНКЕРСІ

Йонкерс, Н.Й. — В неділю, 8-го серпня ц.р., о год. 6:30 вечора тут в Домі Спілки Української Молоді Америки при 301 Палісейд авеню виступить з концертом местцевої ініціяди...

НЕСВІДОМІ ПРОПУЩЕННЯ

В „Свободі" ч. 117 з 24-го червня 1982 року, в дописі на тему „Діяльність Марійської Дружини у Вашингтоні", вичисляючи осіб, що брали активну участь в улаштуванні показу української народньої ноші, несвідомо були пропущені імена Аруні і Теофіля Старухів, д-р Дарії Стець, Марти Перхеми і Марії Сокіл, які у великій мірі причинились до успіху цієї імпрези. За цей недогляд я перепрошую.

Зиновія Кульчицька

Відбулася 35-та Конвенція...

(Закінчення зі стор. 1)

Сиіті, Н.Й.; другу - Стефа Фозкос із Геммонду. Нагорода ім. сл.п.о. В. Букати: Ліза Чебиняк із Джансон Сиіті, перше місце; Лорі Сімко з Еймбриджу - друге. Нагороду за найкращі осяги праці старших відділів отримав Відділ УПЛ при церкві св. Архистратига Михаїла в Геммонді, де настоятелем є протоієрей І. Щерба; нагороду за осяги молодших відділів отримав Відділ при церкві св. Архистратига Михаїла у Вунсакеті. (настоятель о. М. Орійон). Нагороду ім. Митра Барана отримав архиєпископ Константин. Стипендію ім. Лин Савчук - Шерен Кузбит отримали Дарія Новекоска з Еймбриджу Василь Шеремета з Вілмінгтону і Ліза Тод зі Геммонду. Також вручено нагороди за перші місця в конкурсах культурної самодіяльності та в конкурсі на есей.

У неділю у церкві Успіння Пресвятої Богородиці в Нортгемтоні делегати і гості вислухали Архиєрейську Службу Божу, яку відправив Владика Константин із численним духовенством та були свідками присяги новообраних членів Головної Управи. Після Літургії учасники мали спільний обід перед роз'їздом по всіх кутках ЗСА.

Комітет 36-ої Конвенції під проводом Е. Скосипека вже почав планування наступної Конвенції, яка відбудеться 14 - 17-го липня 1983 року в Геммонді. Господарями будуть відділи УПЛ при церкві Архистратига Михаїла.

Вступайте в члени УНС!

З вдячністю Всевишньому, за всі ласки і силу духа,

в день моїх 90-их уродин,

складаю 100.00 долярів на руки нашого ДОРОГОГО ПАТРІЯРХА на Його благородні цілі.

Джерзі Сіті, Н. Дж.

Олена (Галя) Назар

В подяці Всевишньому за щасливу першу річницю внука

Александра Володимира Ценка,

ПОСТАНОВЛЯЮ УФУНДУВАТИ СТИПЕНДІЮ ДЛЯ КАНДИДАТІВ НА СВЯЩЕННИКІВ на протяг 4-ох років по 200 дол., що вже студіюють або хочуть студіювати в Арґентині.

Дідусь Микола Ценко

В пам'ять нашого Дорогого Шваґра

інж. Антона Рощаковського

на УКРАЇНСЬКУ ЦЕРКВУ в Лурді складаємо:

Берта і Ігор ТРЕШНЬОВСЬКІ	$150.00
Лідія і Ірена ТРЕШНЬОВСЬКІ	100.00
Іванна САВИЦЬКА	50.00
Іван САВКА	50.00

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що дня 22-го липня 1982 р., по важкій недузі відійшов від нас на 68-му році життя

бл. п.

ЮРІЙ МІРЧУК

народжений у Новій Вижві, Волинь.

ПАРАСТАС відбувся в Сієтел, Вашінґтон, а тлінні Останки перевезені до Церкви-Пам'ятника св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж., де після похоронної відправи і поховано.

Дружина — ОЛЕНА з родиною
Брат — МИКОЛА родиною
та близька і дальша Родина в ЗСА і в Україні

В ПАМ'ЯТЬ

бл. п. Анни Біловус

50.00 доляріє на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД складає

Михайло ШИПУЛА з родиною

Замість нев'янучих квітів на свіжу могилу

бл. п.

МЕЛЯНІЇ МАРМУРОВИЧ ДУБИЦЬКОЇ

складаємо пожертву 50.00 долярів на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД.

Іванна і д-р Іван СМАЛЬ з родиною

Замість квітів на свіжу могилу Дорогого нам

сл. п.

інж. АНТОНА РОЩАКОВСЬКОГО

складаємо на БУДОВУ ЦЕРКВИ в Лурді 100.00 долярів.

Д-р Роман і Ольга ГРАБ

У світлу пам'ять мого Найдорожчого БАТЬКА

бл. п. о. Крилошанина

ІВАНА ЛЕБЕДОВИЧА

що відійшов у Вічність дня 24-го серпня 1981 року, цією дорогою бажаю висловити мою найсердечнішу

ПОДЯКУ

Рідні, Приятелям і Знайомим, які у хвилинах безмежного горя, своїми висловами співчуття старалися облегшити мені цей другий з черги, важкий удар.

Мій глибокий поклін, вдячність і подяка Їх Святості Патріярхові Йосифові І, за батьківські теплі слова співчуття — розради, а зокрема за Святі Молитви і Літургію.

Щиро дякую Високопреосвященному Митрополитові Степанові Суликові та Преосвященному Робертові Москалеві за переведення священичих похоронів і Святої Літургії, як також за вислови співчуття.

З глибини серця дякую Високопреподобному Отцеві Д-рові Любомирові Гузарові, Архимандритові оо. Студитів, за участь у похоронах і за прощальне слово під час Святої Літургії.

Дякую усім Високопреподобним Отцям філядельфійської округи, а зокрема колишньому Пароохові Церкви Царя Христа о. Мартинові Канавалові, як також капелянові Філії УКУ у Філядельфії, о. Маріянові Процикові, за участь у похоронних відправах.

І вкінці, моя щира подяка й вдячність о. монсеньйорові д-рові Іванові Біланичеві, пароохові церкви Царя Христа, за опіку й поміч в часі недуги, щоденні відвідини у шпиталі та зорганізування, нагляд і переведення похоронних відправ.

З глибокою вдячністю звертаюся до моїх Приятелів і Товаришів, д-р Тетяни Ціснк, д-р Дарії Кострубяк, Ірени Кушнір,родини д-р Рудницьких, д-р Лемішки, Головчаків, д-р Клішів, П. М. Онуфреків, І. Костик, Ковалишинів та з глибини серця дякую за те, що у хвилинах безмежного горя стояли при мені та дали усю можливу пільгу й поміч.

Дякую усім колишнім Парафіянам мого Покійного Батька, розкиненим по далеких місцевостях Америки, Канади й Европи та усім Приятелям і Знайомим, за пам'ять, численні вислови співчуття, жертви на Служби Божі та на Патріярший Фонд Товариства Свята Софія.

Дякую Членам Марійської Дружини при парафії Царя Христа за приготування тризни.

Нехай Всевишній Господь винагородить Вас усіх своїми ласками за Вашу щиро-сердечність, а Мати Божа нехай має Вас усіх в своїй опіці.

Моя найбільша подяка нехай лине до Всевишнього Господа за те, що у своїх незбагнутих плянах дав мені такого Доброго-Люб'ячого Батька, який у своїй доброті й дбайливості був для мене ціле життя Татом і Мамою.

В безмежному смутку —

донька РОМА НАВРОЦЬКА

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

СПОРТОВА ШКОЛА УСВТ „Ч. СІЧ"

В неділю, 18-го липня ц.р., на оселі УБСоюзу в Глен Спей, Н.Й., відбулося офіційне 13-те з черги відкриття Спортової Школи „Ч. Січі", в якому взяли участь біля 60 учнів, що проходили вишкіл в першому тижні, 13 членів Команди, батьки і гості, з привітальним словом від яких виступав голова УБСоюзу Іван Олексин.

Церемонією відкриття проводив голова УСВТ „Ч. Січ" Мирон Стебельський, один із засновників тієї, під сучасну пору найкращої української спортової школи в ЗСА, який між іншим представив склад цьогорічної команди: Ігор Чупенко - директор вишколу і головний інструктор копаного м'яча; Михайло Рибак - недавно прибулий тренер фахівець, інструктор копаного м'яча; Михайло Сергіїв - тренер і офіційний суддя Федерації Копаного м'яча в Ню Джерзі; Роман Цікало і Адріян Кутко - інструктори тенісу; Віктор Каздоба — інструктор плавання; Володимир Василак і Маріян Хамуляк - опікуни хлопців; Дуся Сергіїв і Христина Козак - опікунки дівчат; Марія Бокало - писарка і учителька курсу української мови. Керівником Спортової Школи в перших двох тижнях був Омелян Твардовський, в кінцевих двох є Мирон Стебельський. Обов'язки медичної сестри виконує Галина Ґумовська.

Учасники Спортової Школи, які прибули з багатьох стейтів Америки, розміщені в таборах під назвами „Карпати", „Говерля" і „Дніпро". Як і в минулому році, на цьогорічний вишкіл приїхало три американські тренери копаного м'яча: Билл Штайнбрехер (вдруге), Джеймс Голл і Бад Ґріммі - усі з південного Ню Джерзі, які навчалися в першому тижні від наших чолових інструкторів тренерського знання. Крім суто спортових дисциплін, десятки учасників мають можливість брати участь в курсі української мови, що її проводить професійна учителька Марійка Бокало. В першому тижні українську мову вивчало 16 хлопців й дівчат Згідно з традицією Спортової Школи, кожного вечора після закінчення навчальних лекцій відбуваються змагання копаного м'яча і інших ділянок спорту, в яких учасники демонструють засвоєне знання і техніку на цілоденних лекціях. Традиційно теж відбуваються цікаві і емоційні змагання, головно в копаному м'ячі, між збірними Спортової Школи і українськими та американськими таборами. В першому тижні збірна Спортової Школи перемогла збірну американського табору „Питіян" високим вислідом 9:1. В часі зустрічі інструктори цього американського табору студенти туристи з Фінляндії і Франції з великою цікавістю познайомилися з фактом існування Української Спортової Школи, її високо-кваліфікованим інструкторським складом та досконалою вишкільною програмою.

В другому тижні відбулися змагання в копаному м'ячі дружин Спортової Школи і табору Кобзарського мистецтва гри на бандурі ОДУМ, які закінчилися перемогою „Січовиків" 3:0. В першому тижні учасники обидвох таборів відбули спільну ватру, в часі якої в більшості програму виконали учні гри на бандурі.

У вечірніх годинах учасники побувають на висвітленнях спортових, вишкільних і розвагових фільмів та прозірок з історії України. Вишкіл в Спортовій Школі УСВТ „Ч. Січ" закінчиться в суботу 14-го серпня ц.р.

УСВТ „Ч. СІЧ — С.К. „ВІСЛА —1:0
УСВТ „Ч. Січ" — Юніон Ситі — 1:0

Вже розпочалися гри літнього турніру копаного м'яча в північному Ню Джерзі, що його в цьому році спонзорує німецька фірма Д.А.Б. Як і в минулих роках, в турнірах беруть участь 8 дружин: в групі „А" — „Ч. Січ"; С.К. „Вісла"; Елизабет С.К., і Юніон Ситі. В групі „Б" — Берґен Кікерс, Елізабет Портуґіз, і Юніон Кавнті С.К. На початку змагання проходять круговою системою в групах, по закінченні яких першуни відбудуть фінальну зустріч за 1-2-ге місця; дружини, які закінчать на других місцях, розіграють змагання за 3-тє місце. Досі відбулося вже кілька рунд, в яких дружина „Ч. Січ" здобула дві перемоги ідентичними вислідами 1:0. В першій грі з чемпіоном „Мейджор Дивізії" Шейфер Ліґи Ню Джерзі, що відбулася 16-го липня ц.р., „Січовики" мали ініціятиву, були швидші й завзятіші, завдяки чому здобули перемогу. Рішального ґоля стрілив Р. Вендлянд.

В другій рунді, дня 30-го липня ц.р., „Ч. Січ" перемогла сильну дружину Юніон Ситі таким же вислідом 1:0. Цим разом переможного ґоля здобув Андрій Бакун. В обидвох змаганнях знаменито заграв воротар „Ч. Січі" Маріян Хомуляк. Крім них в переможному складі „Ч. Січі" виступали: Ю. Бакун, Микуляк, І. Чижович, Б. Беднарський, П. Гунчак, Д. Бакун, Науменко, Р. Букачевський, Матіяш, Ткач, Сарій, Д. Василак, Р. Василак, Вендлянд, Охрименко.

Доля першого місця групи вирішиться 20-го серпня ц.р., коли в останній рунді ігор „Ч. Січ" зустріне німецький клюб Елизабет С.К.

(от)

Під увагу нашої студіюючої молоді

В наших українських часописах в ЗСА читаємо відрадні оголошення про різні вакаційні курси університетського й середньошкільного характеру (Гарвард, УВУ, УВАН, „Рідна Школа", СУМА). Читаємо теж проголошення курсів у наступному шкільному році 1982/83. До цих причисляємо також високошкільні курси, влаштовувані Науковим Товариством ім. Шевченка та Делеґатурою Українського Вільного Університету в ЗСА.

Це продовження кільканадцятилітньої праці НТШ. Заснований при НТШ у 1950-их роках, Університет Українознавства з гуманістичними, економічними й природничими предметами після кількох років спрямував свою увагу передусім на вишколення майбутніх учителів шкіл українознавства. Кілька річників таких випускників курсів сьогодні заняті в школах українознавства та в організаціях молоді.

Значення шкіл українознавства велике. Коли на рідних землях під большевицьким режимом щораз більобмежується навчання рідною мовою, то тут, на еміґрації в вільному світі, маємо змогу плекати рідну мову, пізнавати й поглиблювати нашу культуру під різними аспектами, можемо зберігати найцінніший національний скарб—рідну культуру. Колись може й доведеться нам нести її на рідні землі, виполювати чужу культуру з нашого рідного організму

В останніх роках названі високошкільні курси до гуманістичних предметів долучили ще й журналістику й етнографію. Наші високошкільні курси україністики є підбудовою до студій в Українському Вільному Університеті в Мюнхені. Під час інтенсивних студій двох двомісячних семестрів, що відбуваються кожного літа в липні і серпні, кандидати, які готуються до складання маґістерських або докторських іспитів, матимуть змогу участю в нюйоркських високошкільних курсах складати часткові іспити, потрібні для іспитів в УВУ, і тим відтяжити себе від виснажливих інтенсивних праць в Альма Матер у Мюнхені.

В шкільному році 1982/83 плянуємо в міру можливости влаштувати крім, чи замість, викладів із поодиноких дисциплін т.зв. дискусійні лави (панелі) чи семінарні дискусії. Це передусім відноситься до журналістики. Тут, крім викладачів Ольги Кузьмович, Івана Кедрина-Рудницького та Антона Драґана, запрошуємо до участи—проведення таких панелів членів редакціонної колеґії „Свободи" й „Юкраїнієн Віклі". Ці пані й панове своїм досвідом можуть поширювати й поглиблювати світогляд адептів нової дисципліни. Такі панелі можна буде влаштовувати і з інших предметів.

Незадовго подамо список викладачів на високошкільних курсах НТШ і Делеґатури. Час і місце проголосимо теж згідно з домовленням із кандидатами.

За управу курсів:
Євген Федоренко—НТШ
Василь Лев—Делеґатура

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

СОФІЯ САЛАҐАЙ, член УНС Відд. 42-го ім. Тараса Шевченка в Пассейку, Н.Дж., померла 5-го березня 1982 року на 59-му році життя. Нар. 19-го травня 1923 року в Макинові, Дрогобич, Зах. Україна. Членом УНС стала в 1959 році. Залишила в смутку мужа Володимира, дві доньки Марію і Анну сина Івана, брата в Україні; дві внучки та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 9-го березня 1982 року на цвинтарі „Кальварія" в Петерсоні, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Іван Блиха, секр.

СТЕФАН НЕБЕШ, член УНС Відд. 336 Т-ва „Сокіл" в Клівленді, Огайо, помер 22-го березня 1982 року на 86-му році життя. Нар. 1896 року в селі Добромірка, пов. Збараж, Зах. Україна. Залишив у смутку дружину Володимиру, синів Євгена і Ореста, внуків Богдана, Христину і Адріяну. Похорон відбувся 27-го березня 1982 року, на цвинтарі св. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!
Володимир Стригун, секр.

ІВАН ВИСОЧАНСЬКИЙ, член УНС Відд. 90-го ім. св. Михаїла в Сентралії, Па., помер 26-го травня 1982 року на 71-му році життя. Нар. 11-го листопада 1911 року у Висоцку Вижнім, Зах. Україна. Членом УНС став у 1938 році. Залишив у смутку дружину Ольгу, дві доньки Евелин і Соню; сина Івана мол.; шість внуків; дві сестри Емілію і Марію та брата Ярослава. Похорон відбувся 29-го травня 1982 року на цвинтарі Усп. Пр. Діви Марії в Сентралії, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Йосиф Сидор, секр.

МАРІЯ ЯМКА, член УНС Відд. 204-го ім. А.Гончаренка в Ню Йорку, Н.Й., померла 1-го червня 1982 року на 57-му р. життя. Нар. 1923 року. Членом УНС стала в 1974 році. Залишила в смутку мужа Гаррі і три дочки. Похорон відбувся на цвинтарі „Кальварія" в Ню Йорку, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Мирон Залїпський, секр.

МАРІЯ МАҐОЦЬКА, член УНС Відд. 240-го ім. Є.Коновальця в Клівленді, Огайо, померла 27-го травня 1982 року на 66-му році життя. Нар. в 1917 році в Любіні Великім, Україна. Членом УНС стала в $1965 році. Залишила в смутку мужа Івана, доньку Орисю з чоловіком Ґаспером та двоє внуків. Похорон відбувся 31-го травня 1982 року на цвинтарі св. Покрови в Пармі, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!
Степан Воляник, секр.

САМ МЕРКО, член УНС Відд 441 ім Тараса Шевченка в Тандер Бей, Онтаріо, помер 15-го червня 1982 року на 71-му році життя. Нар. 1911 року в Етелберті, Манітоба Канада. Членом УНС став 1953 року. Залишив у смутку дружину Стеллу, трьох синів Кляренц, Ґордон, Вайн; дві дочки Ґал, Сандра і пятьох внуків. Похорон відбувся 18-го червня 1982 року на „Мавнтинвю Семетері" в Тандер Бей, Онтаріо.

Вічна Йому Пам'ять!
Д.Заневич, секр.

ОЛЕНКА ЛЕСЬКІВ-САВИЦЬКА, член УНС Відд. 116-го Т-ва „Вільні козаки" в Трентоні, Н.Дж., померла 26-го квітня 1982 року на 36-му році життя. Нар. в 1945 році в Реґенсбурґу, Німеччина. Членом УНС стала в 1965 році. Залишила в смутку мужа Юрія; дітей Данилка і Христю; родичів, сестру і дальшу і ближчу родину. Похорон відбувся 1-го травня 1982 року на цвинтарі в Савт Бавнд Бруку, Н.Дж

Вічна Їй Пам'ять!
Управа.

ГАВРИЛО НИКОЛЯК, член УНС Відд. 293-го в Бруклині, Н.Й., помер 7-го лютого 1982 року на 79-му році життя. Нар. 8-го квітня 1903 року в Україні. Членом УНС став у 1949 році. Залишив у смутку синів Михайла і Павла Онеського. Похорон відбувся 10-го лютого 1982 року на цвинтарі св. Махаїла в Скрентоні, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Роман Форостина, секр.

КАТЕРИНА БАГРІЙ, член УНС Відд. 252-го ім Т.Шевченка в Чікаґо, Ілл., померла 25-го лютого 1982 року на 90-му році життя. Нар. 13-го серпня 1891 року в Бурштині, Україна. Членом УНС стала в 1933 році. Залишила в смутку Івана С. Баґрія. Похорон відбувся 5-го березня 1982 року на цвинтарі „Мт. Олівет" в Аврорі, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар.

ПАРАНЬКА РОМАХ, член УНС Відд. 36-го, Сестрицтва Пресв. Богородиці в Рочестері, Н.Й., померла 17-го березня, 1982 року на 85-му році життя. Нар. 11-го липня 1896 р. в Україні. Членом УНС стала в 1935 році. Залишила в смутку дочку Софію Пламмер і сина Івана, та двох внуків. Похорон відбувся 20-го березня 1982 року на „Маріон Семетері" в Маріон, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Марія Ковальчук, секр.